

котрий у виконаннях своїх зобов'язків полишив більшість своїх учеників не давши їм записатись з його патиком. "Колиб вам довелося іти повз школу котрої будь-якої години", розповідає нам один письменник, котрий мешкав в тій самій країні, що і Нокс: "Ви-б нічого не чули, тільки зойки дітей що підлягали карі і крик розлютованого учителя." Коли за часів Нокса люди чинили брутальні і не милосердні річі, так ми маємо пам'ятати, що в диточих літах з ними поводилися гірше ніж з дикою звіриною, а не як з розумними сотворіннями.

Книжки котрі діти мали з першу читати були: "Книга Благодати", котра буде щось подібного до катехизму нашого часу, азбука, і маленька латинська граматики на двадцять сторінок, звана »Донат", від імени того чоловіка, що її написав. За тих часів для хлопця було більше пожиточним читати в латині, як в рідній мові. Бо тоді латиною були написані найліпші книжки по всіх краях, а також в тій мові писалась більшість документів публичних і приватних справ, такі як посмертні заповіти, контракти і навіть парламентські акти. Котрий хлопець знав латину, той міг удатись до Парижу, або до Риму, або до Віттембергу, або взагалі до котрого будь-якого чужинського міста на континенті і міг відчувати себе цілковито так, як дома, бо завжди міг подібати людей, котрі розмовляли тою мовою. От чому ученики були вчені латини від часу вступлення до школи аж до часу поли-